

MĚSTSKÝ ÚŘAD KROMĚŘÍŽ

STAVEBNÍ ÚŘAD

Oddělení státní památkové péče
767 01 Kroměříž, Velké náměstí 115

Sp.zn.: 02/061727/2022/Ku
Oprávněná úřední osoba: Ing. Kubíková Jana
Telefon.: 573 321 204
E-mail: jana.kubikova@mestokm.cz

Kroměříž, dne 06.09.2022

Město Kroměříž
Velké náměstí č.p. 115/1
767 01 Kroměříž
v zastoupení

Ing. Simona Prečanová
Odbor regionálního rozvoje
MěÚ Kroměříž
Velké náměstí č.p. 115/1
767 01 Kroměříž

ROZHODNUTÍ

Výroková část:

Městský úřad v Kroměříži, stavební úřad, oddělení státní památkové péče (dále jen „správní orgán“), věcně příslušný dle § 25 odst. 1 a § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), místně příslušný dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě žádosti žadatele, kterým je **Město Kroměříž, IČO 00287351, zastoupené Mgr. Jaroslavem Němcem, starostou města, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž**, kterého zastupuje **Ing. Simona Prečanová, vedoucí odboru regionálního rozvoje Městského úřadu Kroměříž, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž**, podané dne 14.07.2022 o vydání závazného stanoviska ve věci restaurování „Sousoší Zvěstování Panně Marii, ul. Na Kopečku, Kroměříž“, podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči a § 44a odst. 3 zákona o státní památkové péči, v souladu s ust. § 67 správního řádu, vydává toto

z á v a z n é   s t a n o v i s k o   č. 136/22:

Restaurování „Sousoší Zvěstování Panně Marii, ul. Na Kopečku, Kroměříž“, na pozemku parc. č. 3092/1 v katastrálním území Kroměříž, přičemž sousoší je nemovitou kulturní památkou, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 31654 / 7-6019, dle předloženého restaurátorského průzkumu a návrhu restaurátorského zásahu „Sousoší Zvěstování Panně Marii v Kroměříži“, vypracoval: BcA. Filip Zeman, datum: červen 2022 (*Na základě provedených průzkumných prací a zkoušek způsobu odstranění silnovrstvého sjednocujícího nátěru jsou navrženy následující kroky:*

- očištění (oplach)
- případné předzpevnění (organokřemičitan),
- čištění prostředky vybranými na základě zkoušek čištění - zkoušený přípravek Dispersionsentferner fy. Keim pro odstranění sjednocujícího nátěru je částečně účinný, dále je navržena čistící pasta Fassadenreiniger-paste, eventuálně mikropískování,
- čištění krust - hydrogenuhlíčitan amonný v zábalu pro naměkčení krust s následným snímáním skalpely a mikrodlátky a následným cyklem zábalu s destilovanou vodou pro odstranění zbytků chemické látky,

- *případné odsolení podle výsledků laboratorní analýzy míry zasolení (buničinnové zábaly s destilovanou vodou),*
- *injektáž: na minerální bázi – Ledan LD1, LD 2, vlasové trhliny budou injektovány slabým roztokem akrylátové pryskyřice, velké trhliny zajištěny nerezovými čepy,*
- *revize plastické retuše a spárování, sejmutí dožilých částí a v místech, kde při styku s doplňkem originál degraduje,*
- *plastická retuš mechanicky destruovaných a chybějících částí (minerální tmel s anorganickými pigmenty např. Petra C, Aqua Bárta, probarvené ve hmotě pomocí železitých pigmentů, spárování – vápenná malta),*
- *lepení (CHS Epoxy 1200, ev. polyesterová pryskyřice Akemi),*
- *konsolidace (organokřemičitany),*
- *barevné retuše tmelů Paraloid + pigmenty*
- *hydrofobizace (IW 290, Imesta)*
- *vyhotovení atributů - svatozáře Panny Marie a lilie v rukou archanděla Gabriela, a to na základě historických fotografií)*

je

přípustné

a pro navrhovaný restaurátorský zásah na sousoší, přičemž se jedná o umělecké dílo z kamene bez polychromie, ve smyslu § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči, se vlastníkově stanovují dle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči a dle ust. § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, tyto podmínky:

1. Vlastník oznámí správnímu orgánu termín zahájení restaurátorských prací v minimálně týdenním předstihu.
2. Bude zpracován návrh nové svatozáře a lilie vycházející z doložené historické fotodokumentace (okótované výkresy, ev. modely 1:1, s popisem materiálu, povrchové úpravy a způsobu uchycení), který bude před realizací předložen k vydání závazného stanoviska.
3. Bude vyhotovena závěrečná restaurátorská zpráva v souladu s § 10 odst. 4 vyhl. č. 66/1988 Sb., v platném znění, která bude předána NPÚ ÚOP v Kroměříži v termínu do jednoho měsíce po dokončení restaurátorských prací.

Účastník řízení: Město Kroměříž, IČO 00287351, zastoupené Mgr. Jaroslavem Němcem, starostou města, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž, které na základě plné moci zastupuje Ing. Simona Prečanová, vedoucí odboru regionálního rozvoje Městského úřadu Kroměříž, Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž.

Odůvodnění:

Sousoší Zvěstování Panně Marii, ul. Na Kopečku, Kroměříž, na pozemku parc. č. 3092/1 v katastrálním území Kroměříž, je nemovitou kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstř. č. 31654 / 7-6019. Současně se nachází v Městské památkové rezervaci Kroměříž, prohlášené Výnosem Ministerstva kultury ČSR ze dne 8.9.1978, č.j.15869/78-VI/1. Z uvedeného důvodu se na předmětnou akci v plné míře vztahují podmínky zákona o státní památkové péči.

Dnem podání žádosti bylo v předmětné věci zahájeno správní řízení vedené pod spis. zn. 02/061727/2022/Ku. Předložený návrh obsahuje popis památky, její historii, popis aktuálního stavu před zahájením restaurátorských prací a restaurátorský záměr s předpokládanými technologickými prostředky. Součástí je také protokol o stanovení obsahu vodorozpuštěných solí z odebraného vzorku předmětné sochy, datum: 17.05.2022 a zákresy poškození do fotografie (s vyznačením chybějících částí, druhotných doplňků, míst s výskytem mechů a lišejníků a částí se zvětřalým povrchem). Bližší popis navrhovaných postupů a použitých materiálů je uveden ve výrokové části rozhodnutí.

Popis sousoší a památkové hodnoty dle Památkového katalogu:

- Sousoší situované od roku 1952 na křižovatce ulic Na kopečku a Malý val. Skulptura z roku 1696, stojící původně u bývalého františkánského kláštera, sestává z podstavce s nápisovou kartuší, korunovaného sochami Panny Marie a archanděla Gabriela. Ve spodní části kartuše se nalézá znak objednatele soch Šimona Ondřeje Sinapiho. Materiál: pískovec, rozměry: podnož – nejširší stupeň – délka 305 cm, šířka 230 cm, sarkofág – výška 190 cm.
- Kvalitní manýristická sochařská práce z roku 1696, dílo sochaře J. B. Dieussarda.

Správnímú orgánu jsou známy všechny podstatné skutečnosti a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, proto bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením. Předchozí restaurátorský zásah na soše proběhl v roce 1998, práce provedl Mgr. Jaroslav Budík. Aktuálně provedený průzkum prokázal několik typů poškození originální hmoty kamene. Závěr restaurátorského průzkumu konstatuje následující /citace/:

„Zásadní je silnovrstvý nátěr, kterým je sousoší opatřeno v celé ploše. Na sochách se jeví tento nátěr velmi necitlivý. Kámen pod nátěrem degraduje – hrozí úbytek originální hmoty. Na sochách se nalézají rozsáhlé plochy degradovaných partií kamene. Na podmodelovaných partiích i pod nátěrem jsou viditelné krystaly sádrovcových krust. Na draperiích soch jsou viditelné praskliny a trhliny, především v partiích doplňků na rozhraní tmelů kamene. V těchto místech dochází k zatékání dešťové vody, která s kombinací mrazu může způsobit další poškození. Z odebraných vzorků vyplynulo, že dolní část podstavce vykazuje vysoké hodnoty dusičnanů. Další příčinou poškození jsou staré tvrdé cementové doplňky, pod kterými kámen koroduje. Spáry jsou již dožilé a vypraskané, místy zcela chybí.“

Správní orgán si opatřením ze dne 19.07.2022 k předloženému návrhu vyžádal písemné vyjádření NPÚ ÚOP v Kroměříži (v souladu s ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči). Toto vyjádření bylo vydáno pod č.j. NPU-373/59986/2022 dne 04.08.2022, doručeno Městskému úřadu Kroměříž bylo dne 05.08.2022. NPÚ ÚOP v Kroměříži ve vyjádření konstatuje, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany ve vyjádření uvedených kulturněhistorických hodnot, budou-li splněny následující podmínky:

1. *Okótované výkresy svatozáře a lilie (ev. modely 1:1) budou odsouhlaseny odbornou organizací státní památkové péče.*
2. *V případě jakéhokoliv nálezu, který se objeví v průběhu restaurování a který by měl vliv na změnu postupu restaurování, bude bezprostředně svolán kontrolní den za účasti obou složek státní památkové péče, zástupce vlastníka a restaurátora.*
3. *Po ukončení restaurátorských/konzervátorských prací bude v rámci předávacího řízení zástupci NPÚ ÚOP v Kroměříži, nejpozději však do měsíce po ukončení prací, odevzdán jeden exemplář závěrečné restaurátorské zprávy, a to minimálně v rozsahu a struktuře dané Vyhláškou č. 66/1988 Sb.*

Stanovené podmínky jsou zdůvodněny následovně /citace/:

„Předložený restaurátorský záměr navrhuje koncept, technologii i materiály běžně užívané v rámci restaurování uměleckých děl obdobné povahy, které jsou státní památkovou péčí akceptované.

Z historické fotografie po posledním přemístění památky a po jejím zrestaurování jsou čitelné atributy. Archanděl Gabriel pravou rukou přidržel lilii, Panna Marie měla nad hlavou plamenně paprscitou svatozář. Za současného stavu poznání po prostudování dostupných podkladů není možné jednoznačně konstatovat, zda tato podoba atributů vychází z originálních, anebo zda došlo v rámci restaurování v 50. letech k rekonstrukci pouze na základě analogií. Z pohledu památkové péče s ohledem na ikonografii Zvěstování je důležité atributy doplnit. Jejich podoba bude v souladu se záměrem vycházet z jediné fotografie, která jakékoliv atributy zachycuje. V souladu s rest. záměrem je třeba před jejich osazením zpracovat okótovaný výkres s popisem materiálu, povrchové úpravy a způsobu uchycení, a ten předložit odborné organizaci ke schválení (podmínka č. 1). Doporučujeme vytvořit papírový model, který při umístění k originálu lze lépe srovnat s historickou fotografií a je možné lépe stanovit rozměry a proporce jednotlivých atributů.

Restaurátor v postupu prací navrhuje případné odsolení, a to na základě výsledků laboratorní analýzy. Výsledky jsou přiloženy v rámci rest. záměru a definují vysokou míru zasolení dusičnany. Ostatní soli jsou v zanedbatelné koncentraci. Na základě těchto výsledků je možné odsolovací proces realizovat. Doporučujeme provést kontrolní měření po aplikaci jednoho nebo dvou cyklů, aby nedošlo k nežádoucí aktivaci migrace ve vodě rozpustných solí (předpokládáme, že základ pod sochou není odizolovaný).

Jelikož je restaurování živým procesem a nelze předem poznat veškeré skutečnosti, které jej mohou ovlivnit, stanovujeme podmínku č. 2 o nutném svolání kontrolního dne, popřípadě konzultačního setkání, v případě, že se vyskytnou skutečnosti, které nebyly poznány v rámci průzkumu.

Po dokončení restaurování je třeba vypracovat závěrečnou restaurátorskou zprávu. Zpracování restaurátorské zprávy a její uložení v NPÚ je nezbytné jak pro kontrolu úspěšnosti zásahu v průběhu času, tak i pro další péči o dotčenou památku. Požadavek na odevzdání závěrečné restaurátorské zprávy odborné organizaci státní památkové péče má oporu v § 14 odst. 9 zákona č. 20/1987 o státní památkové péči a vychází z ust. § 10 odst. 3 písm. C) prováděcí Vyhlášky č. 66/1988 Sb. (podmínka č. 3).

○ *Doporučení:*

Doporučujeme, aby restaurátorská zpráva byla vypracována dle metodického listu NPÚ č. 4/2006 ze dne 4.9. 2006, č.j. NPÚ 302/6662/2006 (viz památkové listy 22/2006).

○ *Upozornění:*

Upozorňujeme, že restaurátorské práce může provádět pouze restaurátor, který je držitelem příslušného oprávnění Ministerstva kultury ČR podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, nebo státní příslušník jiného členského státu EU než ČR, pokud mu byla Ministerstvem kultury ČR uznána odborná kvalifikace a jiná způsobilost a zároveň uděleno povolení k restaurování v příslušné specializaci, anebo státní příslušník jiného členského státu EU než České republiky, který restaurátorskou činnost provádí ojediněle nebo dočasně a v souladu s ustanovením § 14b odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, svůj záměr provést restaurování oznámí Ministerstvu kultury ČR.

○ *Charakteristika věci / objektu / území:*

Sousoší Zvěstování Panny Marie zhotovil Jean Baptista Dieussart v roce 1696 na objednávku místního syndika Sinapiho. Sousoší mělo původně stát v prostoru dnešního Komenského náměstí, později bylo přesunuto k ohradní zdi bývalého františkánského kláštera a v polovině 50. let na stávající místo Na Kopečku před budovu panského pivovaru. Z poloviny 20. století, konkrétně z roku 1952 pochází i stávající monumentální sarkofágový podstavec z božanovského pískovce.

○ *Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně-historických hodnot:*

Mezi chráněné památkové hodnoty patří nejen hmotná podstata objektu, ale i detaily architektonických a dekoračních prvků, ikonografie a případné zbytky historické polychromie. Sousoší Zvěstování je dílem uměleckým v kameni bez polychromie.“

Účastníku řízení byla oznámením ze dne 12.08.2022 dána možnost seznámit se s podklady řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení této možnosti využil a k předloženým podkladům řízení nevznnesl žádné námitky, což potvrdil podpisem do protokolu, který je součástí spisu.

Správní orgán, ve smyslu ust. § 29 odst. 2 písm. g) zákona o státní památkové péči, vykonává dozor při obnově kulturních památek z hlediska státní památkové péče. Z důvodu naplnění tohoto zákonného ustanovení je vyžadováno v bodě 1) výroku tohoto závazného stanoviska, aby vlastník oznámil správnímu orgánu započetí prací v minimálně týdenním předstihu.

Vypořádání podmínek písemného vyjádření NPÚ ÚOP v Kroměříži ze dne 25.07.2022:

Ad1) Podmínka byla zohledněna v bodě 2 výrokové části rozhodnutí. Před realizací musí být návrh svatozáře a lilie předložen k vydání závazného stanoviska památkové péče.

Ad2) Uvedená podmínka odborného vyjádření do výroku tohoto rozhodnutí zahrnuta nebyla, a to vzhledem k tomu, že povinnost informovat o všech nových skutečnostech správní orgán vyplývá vlastníku přímo ze zákona o státní památkové péči.

Ad3) Podmínka byla zohledněna v bodě 3 výrokové části rozhodnutí.

Vzhledem k zájmům státní památkové péče na předmětné kulturní památce, po posouzení žádosti a předloženého návrhu, na základě všech shromážděných poznatků, na základě odborného vyjádření Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Kroměříži, dle § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči, bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podle ust. § 81 odst. 1, § 83 a § 86 odst. 1 správního řádu podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho oznámení k Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Zlínského kraje podáním u zdejšího správního orgánu.

V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka.

otisk úředního razítka

Ing. Hana Kubáčková
vedoucí stavebního úřadu
Městského úřadu Kroměříž

(opatřeno elektronickým podpisem)

Obdrží:

Městský úřad Kroměříž, Odbor regionálního rozvoje, IDDS: bg2bfur
sídlo: Velké náměstí č.p. 115/1, 767 01 Kroměříž 1

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži, IDDS: 2cy8h6t
sídlo: Riegrovo náměstí č.p. 3228/22, 767 01 Kroměříž 1